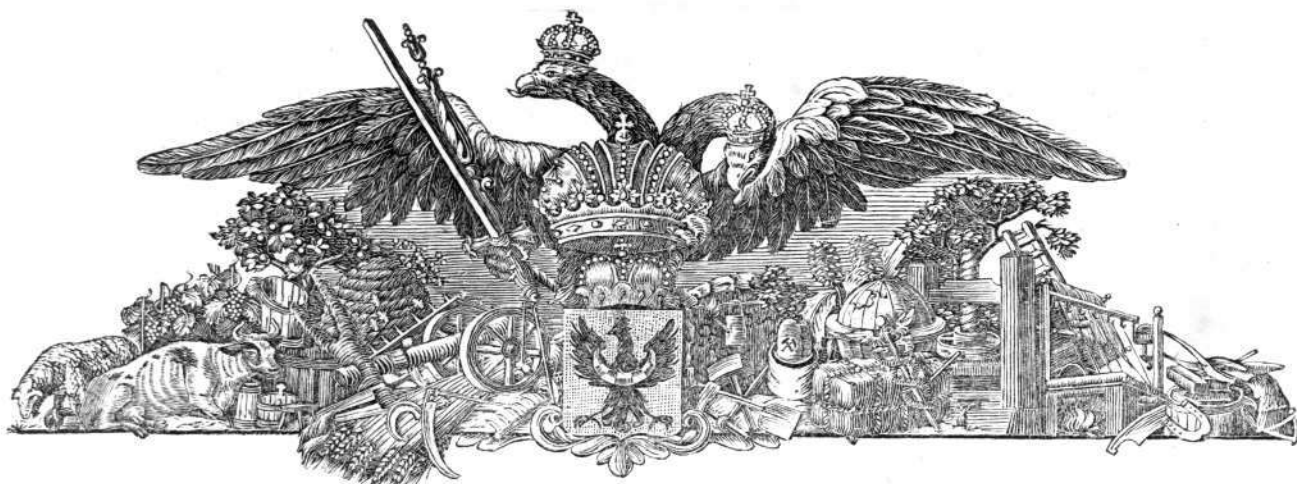




Kmetijske in rokodelske Novice.

Na svitlobo dane od c. k. krajske kmetijske družbe.

Tečaj VI.

V sredo 17. veliciga travna 1848.

List 20.

Edinost.

Edino je večno, ko drugo pogine,
Edino ostane in nikdar ne mine;
Edino vse dobro in krasno obseže,
In 'z nju stanovitnost krepčito zaveže,
De 'z veka u vek in za vek obstoji.
Edino ostane,
Se nikdar ne gane,
Ko drugo odpade in nično beži.

Edinost lastnost je Stvarnika obstojna,
Če tudi v stvaréh se odkriva nam brojna.
Nje duh po nebesih visókih ustvarja,
Nje svit nam plami vsaka zarja,
Nje glas in ukaz pretresavni je gróm;
Vse krozniga šira,
Edinosti 'zvira,
Ki v bitju vsim ima ob enim nje dóm.

Na zemlji njé hčerka krepotnim narodom
Varuje obstoj so mogočnimu plodam;
Rodivna umetnost, nebeško pravico,
Osrečen'ga ljuda nar boljši kraljico
Jim stvari njih raj in osnuje nebó;
Alj kader odpade,
Pustivši njih grade
Se naglo jih prime razdér in pa zló.

Kar se je do danes narodov vodilo,
Ni Grekam in Rimcam enacih še bilo,
Alj Tebe in Sparto in ponosne Atene
V žežlovim skusu planivši iskrene
Zaduši na sestre planivši osvoj,
Ko so posabile,

Nar večí de sile
Podi in podžari sestrinski razdvoj,
Svetovi Rimljanski na dvoje zdeljeni,
U boju umiraje k oetbi nobeni
Ne morejo ročic k očetu stegati,
V edinost b'li so jim vekí pač zlati,
Ni bog bil mogočni le samo njih meč,
Meč hitro razkruši,
Kar v zmagu naduši,
Kar v miru kraljuje, — Edinost je več.

Edinost je bognja, ki serca objame,
Če v njih se ljubezin čezsvetna uname;
Edina je misel, edino veselje,
Edine vošila, edine so želje,
Edino je bitje, edino sercé;
Alj kader odtegne
In iz sere pobegne,
Serce od ljubezni nebeske ne vé.

Slovenski narodi! iz eniga krila
Vas ena je mati slavitna rodila;
Kaj blage in mile vam serca zdaj ptuji?
Varujte se, bodo zamorli jih kljuji
Protivni, in ptujca zasačni zatisk;
Edinost če mati
Vsih vas ne pobrati,
Podaja za ptujca u roke vam blisk!

Slovinci predragi! kaj vender le skuša
Protivnika vas zapeljivost, kaj duša
Se vaša, kaj serce na ptuje vernuje?
Verjemite bratje, de drago plačuje,

Kdor hodi po srečo v ptujcovi kraj.
Domá ostanimo,
Domá se bratimo
Kaj naša Slovnija lepi ni raj?

Slovinci predragi! zdaj hitro na noge,
Odrešimo ptujnosti hude nadloge —
Slovenijo drago, nam cenjeno mati,
De krasna začne se iz spanja vzdigvati,
Svobodniga duha, edin'ga sercá.
De narodnost naša,
Beseda de naša
U naši deželi le terdno velja.

Slovenke ve drage, cveteče dekleta,
Usaka vas bode za dom nej uneta,
Uneta, ko hčerka Slovenije vredna
De mati prezala in krasna in čedna,
Tud' najde pri vam, kar si vedno željí,
Ljubezin gorečo,
Ljubezin žarečo,
Ki v bratih krepot in pogum izbudi.

Zató ve Slovenke! vas zbere naj vsaka
Za venčanje pirno unet'ga rójaka,
De národ z občutki se čistimi vnóvi,
De krepki, pogumni versté se sinóvi,
Za vnuki junaški še vnukov zarod;
Slovenski de sini
U duha edini
Si rešijo svoj dom iz ptujca omót.

Toman.

Začetek deržavniga zbora na Dunaji,

v katerim se bojo nove postave za naše domače reči dale, je od Cesarja na 26. dan prihodnjiga mesca napovedan. — Drugo pot bomo oznanili postave, kako se imajo poslanci za ta imenitni zbor voliti.

Nekaj od davkov

in v katerih davkih bi bilo kmetiškimu stanu nar poprej polajšanja vošiti, pri katerih pa po pameti kaj pozneje?

(Dalje.)

II. Premenljivi davki se plačujejo prvič od živeznine ali od porabe drugih za človeško življenje in vgodnost potrebnih reči sploh; drugič od ta-

cih reči, ktere so za deržavni zaklad le samimu vikšimu deržavnimu gospodarstvu v samoprodajo prihranjene, in katerim pravijo monopolske reči; in tretjič od nekterih obéjih naprav, ktere so sicer v prid cele deržave vpeljane, katerih se pa ne vsi, temuč le nekteri deržavniki (prebivavci dežele) po svoji potrebi poslužijo. Davke na imenovane reči ali naredbe naložene imenujemo premenljive zató, kér jih deržavniki nikdar v enakih stanovitnih dokladah, temuč le po primeri svoje pridob-

glavni vzrok, da se vojska na Laškem tako na dolgo vleče.

Dr. B.

Sveti Oče Papež.

Sedanji čas prekucij po svetu je tudi čas gerdiha laži. Vsaki dan se zve toliko laži, da bi jih lahko cele kose naložili. Nekteri ljudje so tako hudobni, da jim nar svetejši reč ni več sveta, tedej zabavljajo čez cesarje in kralje — in tudi čez sv. Očeta Papeža se slišijo gerde lažnjive govorice, ki si jih le peklenski satan izmisliti zamore. Umna glava, blago serce in trdna vera naših slovenskih kmetov se sicer ne da po nebene ceni zmotiti, da bi verjeli take lažnjive kvante. Tode med nar zlahtniši pšenico raste tudi kaka ljulika — in zatorej smo slišali, da sčerttje tudi med našimi Slovenci nekteri hudobneži gerde laži čez sv. Očeta Papeža okoli trosijo.

Vsakimu papežu je — kakor veste — dvojno vladarstvo izročeno: on je naslednik sv. Petra in poglavar katoliške cerkve celiga sveta, — on je pa tudi deželski vladar Rimske države.

Slišali ste, s kakošno slavo da so sv. Oče Papež Piji IX. nastopili sedež sv. Petra, in kako so si berž začeli prizadevati, zastarane deželske napake poprejšnjiga Rimskega vladarstva odvirati in nove boljše dajati. Pa nej pokaže zdej kak vladar svojimu ljudstvu le en perst, ga nekteri že berž za celo roko popadejo. Taka je bila v sedanjih prekucijskih časih tudi sv. Očetam Papežem. Lahi našiga Cesarstva so se začeli puntati — to je bilo sicer Rimcam in vsim Laham sploh po volji. Oče Papež pa so očitno rekli: da tudi v deželskih rečeh nočejo sovražnik našiga Cesarja biti — pa kaj je pomagalo? Ljudstvo jih je prisililo, da so tudi rimski vojaki, združeni z drugimi Lahy, v vojsko šli zoper našiga Cesarja.

To je resnica. Oče Papež — poglavar katoliške

svete cerkve — obžaljujejo, česar so prisiljeni kot deželski vladar dovoliti. — To je ravno težavni stan Rimskega Papeža v sedanjih časih, da je on cerkveni in deželni vladar!

Dr. B.

Opomin graške bratovšine svetiga Florijana

združene za Krajnsko, Stajarsko in Koroško deželo.

Že nekterikrat se je letas primerilo, da pogorelci niso škode povernjene dobili, zato kër so zamudili, létno plačilo odrajtati. Potem se sicer jokajo in žalujejo — pa kaj pomaga, ker je prepôzno! Opominimo tedej vse hišne gospodarje, ki še niso létnega plačila, katero je letas tako majhno in le enajst krajcarjev od sto gold. znese, da naj se nikar ne obotavljajo s plačilam!

Gariboldi, Krajnski inšpektor združ. brat. sv. Florijana.

Svaritev.

Ljubljansko c. k. deželno poglavarstvo je dalo svarjenje na znanje, po katerim oistro opominja, da naj se vsakdo varje, ljudstvo k eni ali drugi reči šuntati, ki je postavam zoperna, in miru nevarna; sicer je deželnim gosposkam oblast dana, take nevarne podpihovavce in šuntarje, naj bojo kakoršniga stanú koli, vjeti in sodni gosposki izročiti.

Popravki pogreškov v poslednji pesmi „Edinost.“

V srednji pôli v drugi verstici namesto *Podi beri Rodi.* — V srednji pôli v šesti verstici namesto *V edinost beri Vedinosti.* — V srednji pôli v deveti verstici namesto *v smagu beri smago.* — V srednji pôli v sedemnajsti verstici namesti *In iz serc pobegne beri Iz serc run pobegne.* — V zadnji pôli v četrti verstici namesto *Slovenija beri Slovenija.* — V prvi pôli v 25. verstici namesto *rodilo beri rodilo.* —

Današnjimu listu je perdjan 9. dokladni list.

Potrebne besede.

Slišali ste, kaj se je od 15. do 17. tega mesca na Dunaji zgodilo. Derhal postavi in dobri mu redu in duhu protivnih ljudi je v Cesarjevo poslopje prihrumela, je Njih veličanstvo in Njihove ministre prisilila, volitivno provizorno postavu za prvi državni zbor ovreči in preuredbo nam dane ustave obljubiti. Ministri so potem službam odrekli in le tako dolgo v njih ostati namenili, dokler si Cesar drugih ministrov ne izvolijo. Sedemnajstiga proti večeru so Njih veličanstvo, naš mili Cesar, s presvitlo Cesarico, s Svojim presvitlim bratom Nadvojvodom Francam Karolam in celo družino Dunaj zapustili in so se v Inspruk med svoje zveste Tiroljce podali. Ministri so vlado v Cesarjevem imenu zagovordavno prevzeli.

Zalostna je ta novica, tode ne vstrašimo se je. Vse se zna še v dobro premeniti. Že se govori, da so se Cesar spet sprositi dali, ter da se bojo na Dunaj nazaj vernili. Če bi pa ravno to resnica ne bila, ne dajmo si glave zmešati. Kjer so Cesar, tam so serca naše. Kar nam od Njih poterjena vlada zapove, to delajmo, tako se obnašajmo. Dunaj sam na sebi ni naš gospodar; Cesar z vlado svojo nam ukazujejo, nej stanujejo v tem ali v drugim mestu.

Kar imenovano prisiljenje vtiče, se mi odpovemo vsaki naredbi, ki ne izvira iz slobodne volje Cesarjeve in iz volje Njihove vlade. Sicer skazimo se vredne sinove svojih slavnih očetov, ki so se v létu 1809 za rajnega Cesarja Franciška vzdignuli, kakor da bi bili en mož. Bodimo zvesti velikodušnimu svojimu očetu Ferdinandu Pervimu do zadnje kaplje slovenske kervi. Ne pripustimo, da bi jih hudobni ljudje žalili, ali Njihove pravice krajsali. Podložni bodimo svojim gosposkam, od Boga, od Cesarja so postavljene, v Cesarjevem imenu nam ukazujejo. Šuntarjev ne poslušati! Delajmo pridno in pokojno, kar nas posamezno vtiče. Ko bi nas pa naše gosposke v bran Cesarja ali domovine poklicale, ubogajmo, kakor se sinovam hrabrih junakov spodobi. V létu 1844 je Slovenija v naši deželi potovavnimu Cesarju iz žive sredine svojih serc zapela:

Blago, življenje in kri, visoki vladar, Ti posvetim,
Bistri v sodbi razum, v boju nevžugani dlan;
Tvojimu rodu na čast, na zgubo protivnikom Tvojim
Snuje v osereču mi duh, cuka na bedri mi meč;
Hrast se omaja in hrib, zvestoba Slovincu ne gane!

Jovan Vesel — Koseski.

Pristavik vredništva. Mi temu lepimu opominu še pristavimo živo prošnjo, da nam je zdej edinost in sprava z vsimi narodi našiga Cesarstva nar bolj potrebna. Zdej ni čas enostranske ločitve in samosvojnih razpértij med Slovenci in Nemci — zakaj naše Cesarstvo je v silni nevarnosti, ako bi nas mili Cesar zapustili. Bratovska edinost med Slovenci in Nemci in vsimi družimi narodi našiga Cesarstva nam bo dala našiga Cesarja nazaj — nam bo dala moč; moč pa nam bo dala varnost in mir, po katerim vsak resničen prijatelj domovine hrepeni!